

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 15C/112/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112223079
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiana Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2013:2112223079.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Bibiánou Ťažiarovou v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 45 535 108, zastúpený splnomocnenkyňou: advokátska kancelária SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanému: L. C., narodený X.. XX, XXXX, bytom V. XX/X, O., o zaplatenie 331,94 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd návrh zamieťa.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve o pripojení právneho predchodcu žalobcu a žalovaného uzavretá k telefónnemu číslu XXXX XXXXXX zo dňa 28. 10. 2007 v časti 1.4. „v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany Účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 alebo v bode 3 tohto Dodatku alebo v čl. 3. bod 3.6. Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2. písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany Podniku je Účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku“ je ako neprijateľná neplatná.

III. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12. 11. 2012 domáha voči žalovanému zaplatenia sumy 331,94 eur, úroku z omeškania 9 % ročne zo sumy 331,94 eur od 12. 2. 2010 do zaplatenia titulom nezaplátenej zmluvnej pokuty s poukazom na zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 7. 12. 2011.

Návrh odôvodnil tým, že žalovaný uzavrel s právnym predchodcom žalobcu zmluvu, na základe ktorej využíval služby poskytované mu právnym predchodcom žalobcu, pričom sa zaviazal za ne platiť riadne a včas poplatky dohodnuté v aktuálnom Cenníku. Povinnosťou žalovaného bolo v prípade nedodržania zmluvných povinností voči právnemu predchodcovi žalobcu uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška bola dohodnutá v Zmluve/Dodatku o pripojení. Účelom dojednania o zmluvnej pokute bolo naplnenie funkcie zmluvnej pokuty ako paušalizovanej náhrady škody na strane právneho predchodcu žalobcu, ktorá mu vznikne v dôsledku neplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu s právnym predchodcom žalobcu. V uvedenom prípade je žalovaný sankcionovaný za to, že nesplnil povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, v dôsledku čoho musela byť jej SIM karta vypojená z prevádzky, čím by žalovaný prostredníctvom platieb za poskytnuté služby po dobu viazanosti postupne splnila svoj záväzok, ktorému zodpovedal protizáväzok právneho predchodcu žalobcu zabezpečiť žalovanému mobilný telefón za zľavnenú cenu.

Súd nariadil vo veci pojednávanie, pojednával v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, ktorý svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil a žalovaného, ktorý svoju neúčast' neospravedlnil. Účastníci konania boli písomne poučení, že všetky dôkazy a skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd 120 ods. 4 O.s.p).

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov, najmä Zmluvou o pripojení zo dňa 24. 9. 2002 vrátane dodatku zo dňa 28. 10. 2007, faktúrou zo dňa 22. 1. 2010, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti T-Mobile Slovensko, a. s., Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 7. 12. 2011 a zistil nasledovný skutkový stav, keď pojednával v neprítomnosti účastníkov konania v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Žalovaný uzavrel Zmluvu o pripojení zo dňa 24. 9. 2002 spolu s jej Dodatkom zo dňa 28. 10. 2007 s právnym predchodcom žalobcu so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s., prevzal 1 ks mikroprocesorovej karty - SIM karty a mobilný telefón Nokia 6120 za kúpnu cenu 1,- Sk/0,03 €. Žalovaný sa zaviazal užívať program „100(200) Viac“ po dobu 28 mesiacov. Pre prípad porušenia zmluvných povinností si dohodli zmluvnú pokutu 331,94 €. Neoddeliteľnou súčasťou zmlúv o pripojení boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete právneho predchodcu žalobcu. Dňa 22. 1. 2010 vystavil právny predchodca žalobcu faktúru č. 7000755618 na sumu 331,94 €, ktorou si uplatnil zmluvnú pokutu splatnú dňa 11. 2. 2010. Žalovaný zmluvnú pokutu nezaplatil.

Podľa ustanovenia § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému, ods. 2 s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ustanovenia § 526 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi, ods. 2 ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

Z činnosti súdu je známe, že spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s., zanikla bez likvidácie po zlúčení so spoločnosťou Slovak Telekom, a.s., ktorá sa stala jej univerzálnym nástupcom a dňa 7. 12. 2011 uzatvorila s navrhovateľom Zmluvu o postúpení pohľadávky, uvedená zmluva je zaregistrovaná na tunajšom súde pod č. 1SprV/81/2012.

Zmluvné podmienky upravené touto účastníkmi uzavretou zmluvou, ktorá má charakter zmluvy spotrebiteľskej, nemôžu zhoršiť zmluvné postavenie spotrebiteľa nad rámec práv a povinností, ktoré upravuje Občiansky zákonník.

Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa ustanovenia § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikať aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa ustanovenia § 51 Občianskeho zákonníka účastníci môžu uzavrieť i takú zmluvu, ktorá nie je osobitne upravená; zmluva však nesmie odporovať obsahu alebo účelu tohto zákona.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení k 31. 12. 2007 spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení k 31. 12. 2007) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ustanovenia § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (v znení k 31. 12. 2007) zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie, ods. 2 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia § 544 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Zmluvná pokuta ako jeden zo zabezpečovacích prostriedkov je peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, ak nesplní svoju zmluvnú povinnosť. Pre zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute zákon obligatórne predpisuje písomnú formu, ktorej nevyhnutnou náležitosťou je uvedenie výšky pokuty, prípadne aspoň určenie spôsobu, akým bude stanovená. Určenie výšky pokuty zásadne je vecou vzájomnej dohody účastníkov tohto dojednávania. Tak občiansky zákonník, ako aj obchodný zákonník nijako neobmedzujú maximálnu výšku zmluvnej pokuty. Pri dojednaní jej výšky zmluvné strany by mali dbať iba o súlad dohody o zmluvnej pokute s niektorými všeobecnými požiadavkami zákona, predovšetkým s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, t.j. o súlad právneho úkonu s dobrými mravmi.

Predmetom konania je nárok žalobcu majúci pôvod v zmluve o pripojení a jej dodatku, ktorú uzatvoril jeho právny predchodca so žalovaným ako fyzickou osobou, nepodnikateľom. Zmluva o pripojení nie je upraveným typom zmluvy v Obchodnom ani Občianskom zákonníku, upravená je v osobitnom zákone, a v zákone č. 610/2003 Z. z., o elektronických komunikáciách, svojím charakterom však ide o zmluvu spotrebiteľskú (§ 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Súd skúmal aj platnosť dojednávania o zmluvnej pokute. Je evidentné, že formulár „Dodatok k Zmluve o pripojení“ bol spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s. vyhotovený vopred. Žalovaný tento štandardný formulár uvedeného mobilného operátora ako dodávateľa v spotrebiteľských zmluvách, ktorými zmluvy o pripojení nepochybne sú, podpísal bez možnosti ovplyvniť text formuláru, ktorý v bode 2 Zmluvy obsahuje vopred naformulovaný jednostranný záväzok žalovaného ako účastníka, v prípade porušenia niektorej z jeho povinností a následného vypojenia SIM karty, uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. Neuniklo pozornosti súdu, že pre prípad porušenia povinností mobilného operátora ako dodávateľa (poskytovateľa) nie je v dodatku k zmluve o pripojení vôbec dojednaný prípadný nárok žalovaného ako spotrebiteľa, na zaplatenie zmluvnej pokuty mobilným operátorom ako dodávateľom. Z uvedeného je zrejmé, že zmluvná pokuta v danom prípade len jednostranne zaťažuje spotrebiteľa pre prípad porušenia jeho povinností, a tak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorého povinnosťou je zotrvať v zmluvnom vzťahu s mobilným operátorom po dobu 28 mesiacov a platiť cenu služieb včas. Bez povšimnutia nemožno ponechať ani skutočnosť, že žalovaného zaťažuje povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v rovnakej výške bez ohľadu na to, kedy v priebehu zmluvnej viazanosti poruší niektorú (hociktorú) zo svojich zmluvných povinností. Súd v danom prípade nemal preukázané ani splnenie podmienok pre prípadnú zodpovednosť žalovaného za škodu. Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené

v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). Z uvedených dôvodov (neunesenie dôkazného bremena na preukázanie porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného súd nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty zamietol.

Podľa ustanovenia § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Citované zákonné ustanovenie zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka; absolútna neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav zákonom explicitne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súdom ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a Občianskeho zákonníka).

Nesúlad so zákonom však súd videl v dohodnutej zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta je stanovená paušálnou sumou a nemení sa v závislosti od dĺžky doby zostávajúcej do skončenia doby viazanosti. Jej suma je rovnaká bez ohľadu na to, či spotrebiteľ nezaplatil mobilnému operátorovi ani jednu platbu za poskytnuté služby, alebo či platil za poskytnuté služby riadne a včas po dobu napr. 23 mesiacov z celkových 28 mesiacov. V jednom i druhom prípade je spotrebiteľ vždy povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Žalobca dobu riadneho platenia za poskytnuté služby pri uplatňovaní nárokov na zaplatenie zmluvnej pokuty žiadnym spôsobom nezohľadňuje. Podľa názoru súdu, zmluvná pokuta tak, ako bola medzi účastníkmi dohodnutá, teda bez závislosti jej výšky od doby riadneho a včasného plnenia si povinností odporcu (ako aj každého iného spotrebiteľa), spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je teda neprijateľnou podmienkou, pričom táto je zo zákona neplatná. Na základe neplatnej zmluvnej podmienky nebolo možné v tejto časti priznať žalobcovi plnenie a návrhu vyhovieť. Preto súd žalobu zamietol.

Pri svojom rozhodovaní súd zohľadnil tiež skutočnosť, že v obdobnom prípade (čo do podmienok uloženia zmluvnej pokuty) rozhodovali už iné súdy, napr. Okresný súd Bardejov v konaní vedenom pod spisovou značkou sp. zn. 4C 163/2011 (kde na samostatné konanie bol vylúčený práve nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty), pričom návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty bol zamietnutý. Prvostupňové rozhodnutie bolo následne potvrdené Krajským súdom v Prešove. Krajský súd v Prešove sa vo svojom rozhodnutí zaoberal otázkou, aký dôsledok vyplýva pre navrhovateľa zo skutočnosti, že určitá zmluvná podmienka (v danom prípade dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty) bola v inom konaní právoplatne vyhlásená za neprijateľnú a bol toho názoru, že ak si dodávateľ používanie problémovej klauzuly neobháji, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Krajský súd pritom odkázal na ďalšie konania, v ktorých bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, okrem iných konaní vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17C/23/2010 a 17C 112/2010. Súdom má za to, že by bolo v príkrom rozpore s princípom právnej istoty, aby súdy v rámci jednej republiky v obdobných veciach (o nárokoch uplatnených na tých istých skutkových základoch) rozhodovali rôzne, a to je ďalší podstatný dôvod, pre ktorý nebolo možné (v zmysle ustanovenia § 53a O.s.p.) návrhu v časti týkajúcej sa zmluvných pokút spolu s príslušenstvom vyhovieť.

Naviac súd chce uviesť, že svojim písomným podaním zo dňa 23. 5. 2013, ktoré došlo na tunajší súd dňa 24. 5. 2013 žalobca nežiadal pripustiť zmenu návrhu, avšak v bode 7 uvádza, že jeho právnomu predchodcovi vznikla škoda do výšky dotácie do kúpy telefónneho zariadenia, ktoré bolo poskytnuté žalovanému t.j. 271,86 €. Súd preto toto jeho podanie nemohol hodnotiť ako zmenu alebo rozšírenie žaloby, dokonca ani ako eventuálny alebo alternatívny petit, keďže naďalej sa žalobca domáha zmluvnej pokuty, ktorá je predmetom konania.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Vo veci plne úspešný žalovaný si žiadne trovy konania neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže podať odvolanie žalobca do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

§ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

§ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

§ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

§ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

§ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

§ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

§ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

§ súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,

§ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

§ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

§ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

§ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

§ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia.